

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ นับเป็นกฎหมายแม่บทสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศ ที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความสามารถหลากหลายในเชิงปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน แนวทางการปฏิรูปกระทรวงศึกษาธิการ จึงมุ่งเน้นเพื่อ ยกย่องคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและของสถานศึกษาให้สูงขึ้น จุดหมายปลายทางของการปฏิรูปการศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ ๒๕๔๕ ค : ๒)

ดังนั้น การที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพดังกล่าวต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือ การให้การศึกษาตามกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเป็นขั้นตอน(วิไล ตั้งจิตสมคิด ๒๕๔๓ : ๖) จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของชาติ ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ก็คือหลักสูตร เพราะหลักสูตร เป็นแม่บทสำคัญต่อการจัดการศึกษา ในทุกระดับและทุกสาขาวิชา หลักสูตรจะระบุสิ่งที่คาดหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและแนวทางในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ตามต้องการ หลักสูตรยังเป็นสิ่งบ่งชี้ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศ เพราะการจัดการศึกษาโดยเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ประชากรทุกเพศทุกวัยได้มีสิทธิในการศึกษาเล่าเรียนทัดเทียมกันย่อมแสดงถึงความเป็นประชาธิปไตย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของประชากรของประเทศในด้านต่าง ๆ สัดส่วนของผู้สำเร็จการศึกษาสาขาต่าง ๆ เช่น สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ฯลฯ ย่อมชี้ให้เห็นศักยภาพของประชากรในด้านนั้น ๆ ว่ามีอยู่มากน้อยเพียงไร (ธำรง บัวศรี ๒๕๓๑ : ๖) หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาและเป็นเครื่องมือชี้ถึงความเจริญของชาติ เป็นเครื่องมือในการแปลงจุดหมายและนโยบาย

ทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ และกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาชาติอีกด้วย (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ๒๕๓๕ : ๑๑)

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๓๑) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๑) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๓๑) เป็นหลักสูตรที่ใช้อยู่แต่เดิม นานกว่า ๑๐ ปี จึงมีข้อจำกัดหลายประการที่ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ เนื่องจากการจัดทำ หลักสูตรจะถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง จึงไม่สามารถสะท้อนสภาพ ความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ โดยกำหนดให้ใช้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี คือ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ สำหรับผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกรูปแบบการศึกษา ถือว่าเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นมาตรฐาน(Standard-Based Curriculum) และมีลักษณะเป็นหลักสูตรสมรรถฐาน(Competency-Based Curriculum) ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้(Strand) ที่เป็นกลุ่มเนื้อหาและทักษะที่จะต้องสอน แต่ละสาระการเรียนรู้จะมีมาตรฐานการเรียนรู้(Standard) เป็นตัวกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษา แต่ละมาตรฐานการเรียนรู้จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น(Benchmark) เป็นสมรรถฐานที่ผู้เรียนเรียนจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาตรฐานการเรียนรู้จึงเป็นข้อกำหนดคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนที่ครูจะจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและความสามารถดังกล่าว ส่วนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นจะกำหนดสาระการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานเนื้อหา(Content Standard) ซึ่งกำหนดเนื้อหาการสอนและมาตรฐานการปฏิบัติ(Performance Standard) ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สถานศึกษาต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไปพัฒนาเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กำหนด และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและความพร้อมของสถานศึกษา ท้องถิ่น รวมทั้งต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ๑๒ ปี โดยจัดแบ่งเป็น ๔ ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ ๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑-๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๔-๖ และได้กำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ ๘ กลุ่ม ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ การจัดการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องนำกรอบความคิด หลักการ จุดหมาย และโครงสร้างที่สำคัญ ๆ จากหลักสูตรแกนกลางไปเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาดังนั้นจึงเป็นบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศ กำกับติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความสำคัญ ทั้งนี้เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ (กรมวิชาการ ๒๕๔๕ : ๓) นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชาติ (ทัศนีย์ สุภเมธี ๒๕๔๒: ๒) เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวทัศน์ โลกทัศน์และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป(กรมวิชาการ ๒๕๔๕ : ๓)

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันต้องเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิมไม่อ่านเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตและปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนั้นยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์ และประมวลคำถามพอที่จะสร้างความคิด ได้ลึกซึ้งและคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบครอบ ขณะเดียวกัน การสอนภาษาไทยจะต้องเน้นการรักภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่

บรรพบุรุษได้สรรค์สร้างในรูปของ หลักภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม (กรมวิชาการ ๒๕๔๕ ง : ๑) ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาไทยจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ครูผู้สอนจะพึงตระหนักในบทบาทหน้าที่ ด้านการปูพื้นฐานทางภาษาทำอะไรจึงจะทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุก ด้วยความสนใจ และสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการศึกษาหาความรู้ การดำรงชีวิต และในการ ประกอบอาชีพ

จากความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าว วิชาภาษาไทยจึงได้รับการบรรจุให้เป็นวิชาบังคับ ในหลักสูตรทุกระดับตลอดมา หากพิจารณาเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะพบว่า หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับ ปรับปรุง ๒๕๓๓) ได้เห็นความสำคัญของภาษาไทย จึงกำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับที่มี ความสำคัญเป็นพิเศษโดยได้กำหนดไว้ในเกณฑ์การจบหลักสูตรว่า “...จะต้องผ่านวิชาบังคับ ภาษาไทยและสังคมศึกษาจึงจะจบหลักสูตร” (กรมวิชาการ, ๒๕๓๒ : ๕) และหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยกำหนดให้ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐาน การคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ(กรมวิชาการ, ๒๕๔๕ ก : ๕)

จากเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้นรวมถึง ความสำคัญของวิชาภาษาไทย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษาตามแนวคิดของกรมวิชาการ วัฒนาพร ระงับทุกข์ และนายดา ปิณฑนานนท์และคนอื่น ๆ เพื่อนำแนวคิดของบุคคลดังกล่าวมาดำเนินการสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
๒. เพื่อสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
๓. เพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
๔. เพื่อเสนอหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เนื้อหาการพัฒนาหลักสูตร เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้ง ๕ สาระ ๖ มาตรฐาน เฉพาะในมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ ดังนี้

สาระที่ ๑ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ : การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๓ : การฟัง การดูและการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท ๔.๒ สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ ๕ : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ประเมินความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมในการกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ สถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ๗ โรงเรียน รวม ๓๕ คน

ข้อจำกัดของการวิจัย

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีข้อจำกัดเนื่องจากระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ดำเนินการในช่วงปี ๒๕๔๕ จึงไม่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น/ รายปีที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำเป็นแนวทางการจัดสาระการเรียนรู้ให้สถานศึกษาใช้ในช่วงต้นปี ๒๕๔๖ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาสามารถปรับ เพิ่มสาระการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับสภาพจริงของผู้เรียน สถานศึกษาและท้องถิ่น และตามแนวทางที่กรมวิชาการกำหนดได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดทำหลักสูตร มีขั้นตอนการดำเนินการ ๔ ขั้นตอน คือ (๑) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (๒) การสร้างหลักสูตร(๓) การประเมินคุณภาพหลักสูตร (๔) การเสนอหลักสูตร

การประเมินคุณภาพหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาคุณภาพของหลักสูตร จากค่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรที่มีต่อองค์ประกอบของหลักสูตรแต่ละองค์ประกอบ ถ้าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีค่าตั้งแต่ ๓.๐๐ ขึ้นไป ถือว่าหลักสูตรมีคุณภาพ

คุณภาพของหลักสูตร หมายถึง องค์ประกอบของหลักสูตรแต่ละด้านมีความเหมาะสม สอดคล้อง และครอบคลุมตามลักษณะขององค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

๑. วิสัยทัศน์การเรียนการสอน ควรกล่าวถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ชัดเจน สมเหตุสมผล มองเห็นภาพในอนาคตของการเรียนการสอนภาษาไทย และธรรมชาติของภาษาไทย

๒. หลักการ ควรกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตรอย่างสมเหตุสมผล และกำหนดไว้สอดคล้องกับแนวความคิดในการสอนภาษาไทย

๓. จุดหมาย ควรกำหนดให้สอดคล้องกับหลักการ คุณภาพของผู้เรียนตามที่หลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๔ กำหนดไว้ และครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ มีความชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

๔. โครงสร้างหลักสูตร ควรกำหนดสัดส่วนเวลาเรียนไว้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ การจัดสาระการเรียนรู้มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น วัยของผู้เรียน การกำหนดผลการเรียนรู้รายปี ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม

๕. คำอธิบายรายวิชา ต้องระบุชื่อรายวิชา จำนวนเวลาเรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้รายปีไว้ชัดเจน ครบถ้วน เหมาะสม แสดงรายละเอียดให้เห็นถึงหัวข้อที่จะสอน เรียงลำดับความยากง่าย และความเชื่อมโยงของสาระการเรียนรู้ไว้ชัดเจน นำไปจัดการเรียนรู้ได้

๖. หน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสม ครบถ้วนตามคำอธิบายรายวิชา จำนวนชั่วโมง เรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้

๗. แผนการจัดการเรียนรู้ ต้องกำหนดให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้รายปี

๘. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ควรเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ จุดหมายของหลักสูตร ให้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม ชัดเจนสามารถนำไป ปฏิบัติได้

๙. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรเสนอแนวทางการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสม ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้

๑๐. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ควรเสนอแนวทางการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้ เหมาะสม ชัดเจน และเสนอตัวอย่างสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ เป็นไปได้ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

การเสนอหลักสูตร หมายถึง การเรียบเรียงเอกสารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วยส่วนสำคัญดังนี้ (๑) วัตถุประสงค์การเรียนรู้การสอนภาษาไทย (๒) หลักการ (๓) จุดหมาย (๔) โครงสร้างหลักสูตร (๕) คำอธิบายรายวิชา (๖) หน่วยการเรียนรู้ (๗) แผนการจัดการเรียนรู้ (๘) แนวทางการจัดการเรียนรู้ (๙) แนวทางการวัดและประเมินผล (๑๐) สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด นครสวรรค์ จำนวน ๓ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนนครสวรรค์ โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ โรงเรียนจิร ประวัตติวิทยาคม โรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม โรงเรียนพระบางวิทยา โรงเรียนบ้านแก่งซิวลิต วิทยา โรงเรียนบึงบอระเพ็ดวิทยา

ข้อมูลพื้นฐาน หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก สถานศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร หมายถึง บุคคลผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการพัฒนา หลักสูตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะเกิดประโยชน์ ดังนี้

๑. ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการกำหนด วิสัยทัศน์ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง สื่อและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สามารถนำข้อมูลไปใช้พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นอื่นได้อีก

๒ ได้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น และอาจนำไปประยุกต์ใช้ในเขตอำเภออื่น ๆ ได้อีกด้วย

๓. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ ของสถานศึกษาอื่นต่อไป